

ת"פ (באר שבע) 26860-06-23 - מדינת ישראל נ' פלוני - בליווי שב"ס

ת"פ (באר-שבע) 26860-06-23 - מדינת ישראל נ' פלוני - בליווי שב"סמחוזי באר-שבע

ת"פ (באר-שבע) 26860-06-23

מדינת ישראל

נגד

פלוני - בליווי שב"ס

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[30.10.2024]

לפני כב' השופט יובל ליבדרו

ע"י ב"כ עו"ד עמית גינת

ע"י ב"כ עו"ד רז קרן ישועה

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן (להלן: "כתב האישום") בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").
 2. במסגרת ההסדר לא הושגה הסכמה עונשית בין הצדדים. לצד זאת, הצדדים הגיעו להסכמה דיונית לפיה הנאשם יהיה מנוע מלהעלות טענה הקשורה לקרבה לסייג לאחריות פלילית (הגנה עצמית). עוד הוסכם כי יותר לצדדים להתייחס בטיעוניהם לתעודות רפואיות של המתלונן ובלבד שהן מתיישבות עם עובדות כתב האישום.
- כתב האישום

3. מעובדות כתב האישום עולה כי בין הנאשם לא' ק' (להלן: "המתלון"), קיימת היכרות קודמת לאירוע שבכתב האישום. בתאריך 24.05.2023, סמוך לשעה 22:00, ישב המתלון על חומה מחוץ למכולת בקרית גת (להלן: "המכולת") בעודו בגילופין. סמוך לאותה שעה הנאשם הגיע למכולת, הבחין במתלון, ניגש אליו ושוחח אתו מספר דקות. במהלך השיחה התפתח בין השניים ויכוח. הנאשם עזב את המתלון ונכנס למכולת, כשהוא כועס עליו. הנאשם נטל ארבע בירות, שלף סכין שבה החזיק בבגדיו ולאחר ששילם על הבירות, יצא מהמכולת כשבידו שקית עם הבירות, ניגש חזרה למתלון כשהסכין בידו. בשלב מסוים הניף המתלון בקבוק שהחזיק בידו. הנאשם התקרב למתלון שישב על החומה ודקר אותו דקירה אחת בחזה מצד שמאל בכוונה לגרום לו חבלה חמורה, נכות או מום. הדקירה פגעה בחדר שמאל בליבו של המתלון. מיד לאחר מכן, שלף הנאשם את הסכין מגופו של המתלון. המתלון, אשר החזיק הבקבוק בידו, שבר את הבקבוק, קם והלך אחר הנאשם אך התמוטט זמן קצר לאחר מכן והנאשם נמלט מהמקום. המתלון טופל בזירה על-ידי מד"א והובהל לבית החולים "ברזילי" באשקלון. מצבו של המתלון התדרדר במהלך הנסיעה לבית-החולים והוא הובא לבית החולים ללא סימני חיים ומונשם. בבית החולים המתלון קיבל טיפול מציל חיים ובוצע לו ניתוח חירום במהלכו פתחו את חזהו והתברר כי הדקירה חדרה לחדר שמאל בלב ופגעה בעורק הדיאגונלי/קורונרי. בשל הדקירה והפגיעה בעורק נגרם למתלון דימום מסיבי בחלל החזה, והוא קיבל מנות דם רבות במהלך הניתוח. לאחר מכן הועבר המתלון לטיפול נמרץ והוא היה מורדם ומונשם, כשמצבו התדרדר. במהלך האשפוז, היה חשש לבצקת ריאות וניסיונות לנתקו מהנשמה לא צלחו במשך מספר ימים. רק בתאריך 01.06.2023 התעורר המתלון והוא הועבר למחלקה הכירורגית ובתאריך 06.06.2023 הוא שוחרר מבית-החולים כשהוא ממשיך לקבל טיפול רפואי.

ראיות לעונש

4. המאשימה הגישה את רישומו הפלילי של הנאשם וכן מסמכים רפואיים של המתלון מבית החולים. יצוין, כי עם הצגת ההסדר המאשימה שקלה להגיש תסקיר נפגע עבירה ואולם בסופו של יום תסקיר כזה לא הוגש.

5. ב"כ הנאשם העיד לעונש את אח הנאשם מר ויקטור פרנצב.

אח הנאשם מסר כי הוא אחיו הקטן של הנאשם, כי צר למשפחה על האירוע; כי מדובר באירוע חמור שאין להקל בו ראש; כי מדובר בסכסוך בין שני חברים; כי הוא פגש את המתלון והבין שהוא יצא מכלל סכנה והוא סלח ולא כועס על הנאשם.

אח הנאשם ביקש מבית המשפט להתחשב במצב בריאותו של הנאשם (בהיבט הנפשי) ובאפשרות שיקומו. יצוין, כי במהלך הדיון ב"כ המאשימה התנגד לעדויות שמיעה בכל הקשור לעמדתו של המתלון כפי שהובאה על-ידי אח הנאשם. סבורני כי הצדק בעניין זה הוא עם המאשימה. לו חפץ ב"כ הנאשם להביא את עמדת המתלון, משהמאשימה וויתרה על אפשרות זו, יכול היה לפנות בבקשה מתאימה להעיד את המתלון או להעביר את עמדתו בכתובים, אך זאת לא עשה. ברי כי לא ניתן לבסס ממצאים בעניין זה על דברי אח הנאשם.

באשר למצבו הרפואי (בהיבט הנפשי) ב"כ הנאשם צירף מסמכים רפואיים בעניינו של הנאשם מהם ניתן ללמוד כי הנאשם אובחן בעבר, בין היתר, כחולה במחלת הסכיזופרניה, ואף היה מאושפז בשל מחלה זו.

ראוי לציין כי ב"כ הנאשם מצא שלא להסתייע בתסקיר של שירות המבחן לעניין העונש, אף שהדבר הוצע לו (פרוט' מיום 07.04.2024, עמ' 10, ש' 19-21).

טיעוני הצדדים

6. המאשימה טענה לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 15 ל-18 שנות מאסר לצד ענישה נלווית, ועתרה להטיל על הנאשם עונש של 15 שנות מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי למתלון.

המאשימה הפנתה בטיעוניה לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה הגבוהה ביותר בערכים אלה ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. ביחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה הפנתה המאשימה לכך שהנאשם הוא שהביא להסלמת האירוע, לכך שהנאשם הוא זה שחזר אל המתלון עם סכין בידו לאחר שהוויכוח ביניהם הסתיים, לסיבה הסתמית בגינה דקר הנאשם את המתלון, למיקום הדקירה-בליבו של המתלון, לתוצאות הכמעט קטלניות של הדקירה, לנזק שעלול היה להיגרם למתלון ולנזק שנגרם בפועל למתלון. המאשימה הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם בעבירות סמים, רכוש ואליומות בגין אף ריצה עונשי מאסר. המאשימה הפנתה לעונש הקבוע לצד העבירה בה הורשע הנאשם ולכך שיש לתת משקל מוגבר במקרה זה לשיקולי ההרתעה ולכך ששיקולי השיקום במקרה זה אינם בנמצא. המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בעמדתה.

7. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם נע בין 3 ל-7 שנות מאסר ועתר לעונש שלא יעלה על 4 שנות מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי "מתחשב". ב"כ הנאשם טען כי המאשימה לא צרפה תסקיר נפגע עבירה בעניינו של המתלון ואין כל אינדיקציה באשר למצבו הרפואי כיום, ומכאן שההנחה צריכה להיות שמצבו הרפואי כיום הוא טוב. עניין זה צריך להשליך לטענת ב"כ הנאשם לא רק על רכיב הפיצוי, אלא גם על רכיב המאסר בעונש שיוטל. ב"כ הנאשם התייחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובין היתר לכך שהמתלון היה תחת השפעת אלכוהול בעת האירוע; לכך שהנאשם והמתלון מכירים אחד את השני ולא היה מסוכסכים; לכך שהנאשם דקר את המתלון לאחר שהתפתח ביניהם דין ודברים והמתלון הניף בקבוק בירה לכיוון הנאשם באזור חשוק; לכך שהנאשם דקר את המתלון דקירה אחת; לכך שהנאשם לא המשיך להתעמת עם המתלון ועזב את המקום מיד לאחר הדקירה כשהמתלון הולך אחריו.

ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש לו טענה המאשימה מתאים לעבירות חמורות יותר מהעבירה שבה הורשע הנאשם, וכן שהפסיקה שאליה הפנתה המאשימה התייחסה למקרים חמורים יותר מהמקרה שבעניינו. ב"כ הנאשם ביקש לתת משקל להודאת הנאשם וללקיחת האחריות של הנאשם, לכך שהוא בן 36, עבד לפני מעצרו, רווק, גדל במשפחה נורמטיבית החשה בושה ואכזבה ממעשיו. ב"כ הנאשם טען כי עברו הפלילי של הנאשם התיישן ולמעשה ב-12 השנים האחרונות הצליח הנאשם שלא להסתבך בפלילים.

ב"כ הנאשם צרף פסיקה לתמיכה בעמדתו העונשית.

8. הנאשם אמר את דברו. הנאשם מסר כי עלה לארץ מרוסיה עת היה בן 8, התגורר בקריית גת ולמד מכונאות רכב. הנאשם הוסיף כי היה מטופל בגיל צעיר אצל פסיכיאטר ואובחן כסובל מסכיזופרניה. הנאשם מסר כי הוא מביע חרטה ומצטער על מעשיו, כי הוא פעל באופן ספונטני ולא מתוכנן והוסיף כי אם יראה את המתלון ילחץ את ידו ויבקש את סליחתו.

דין והכרעה

9. מתחם העונש ההולם בעניינו נע בין 8 ל-12 שנות מאסר. בקביעת המתחם התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובענישה הנוגת, כפי שאפרט להלן.

10. הנאשם פגע בערכים המוגנים של שמירה על חייו, בריאותו, שלמות גופו וכבודו של אדם. בית המשפט העליון התייחס לא אחת לחומרה היתרה של תופעת אלימות הפושה ופוגעת בכל חלקה טובה בחברה בישראל ולצורך בהטלת עונשים מרתיעים על הנוקטים באלימות לצורך פתרון סכסוכים. בעניין זה ראו למשל ע"פ 7096/20 אבוחדיר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.2.2021), פסקה 9:

"לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה היתרה שבעבירות אלימות בכלל, ובעבירה של חבלה בכוונה מחמירה בפרט, לאור הפגיעה הקשה בזכותו של אדם לשלמות גופו, בכבודו העצמי, ובתחושת הביטחון האישי שלו [...] לא זו בלבד, אלא יש ליתן ביטוי לחומרה שיש לראות בהתנהגות אלימה אשר באה כניסיון לפתירת סכסוכים. בהתאם, ראוי להטיל ענישה ממשית ומוחשית, המרתיעה את הציבור מפני נקיטת אמצעים בדרכים אלימות על פני ההליכה בדרך הנועם והשלום [...]"

על התגובה העונשית הנדרשת לשם התמודדות עם "תת-תרבות הסכין" ראו למשל ע"פ 259/97 סובחי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.4.1998):

"נוהגם של מיקצת אנשים ליישב חילוקי-דעות ביניהם במוטות ברזל, בקרשים ובסכינים, נוהג מגונה הוא. ראוי הוא לתגובה קשה של בתי-המשפט. תת-תרבות הסכין, כפי שאמרנו לא אחת, דינה כי תיעקר, והעושים יענשו בכל חומרת הדין".

כן ראו ע"פ 6910/09 הדרה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 9.5.2010), פסקה 5:

"אחת המטרות המרכזיות של הענישה הפלילית היא כאמור הרתעת עבריינים בכוח, ל"מען יראו וייראו". תופעה זו של 'סכינאות' יש להדביר. המסר חייב להיות ברור, למען ידע כל איש ונער כי נטילת סכין כדי לתקוף היא נטילת סיכון - לא רק כלפי הקורבן, אלא גם כלפי העבריין בדמות הטלת ענישה מחמירה. במלים אחרות, 'תרבות הסכין' היא תרבות שלא ניתן לגלות כלפיה סבלנות".

11. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בעניינו היא משמעותית ביותר. זאת, כנגזר מאופי האלימות שבה נקט הנאשם ומתוצאותיה הקשות. מדובר באירוע אלימות חמור, קשה ופוגעני שרק בדרך נס הסתיים מבלי שקופד פתיל חייו של המתלונן. חלקו הראשון של האירוע החל בוויכוח בין הנאשם למתלונן שהסתיים ללא אלימות. הנאשם עזב את המתלונן כשהוא כועס עליו, נכנס למכולת לקנות בירה ובהמשך בחר להסלים את האירוע, שלף סכין, חזר אל המתלונן ולאחר שבשלב מסוים הניף המתלונן בקבוק שבידו לעברו דקר אותו הנאשם דקירה אחת בחזה, שפגעה בחדר שמאל בליבו של המתלונן. או אז שלף הנאשם את הסכין מגופו של המתלונן ועזב את המקום.

כתוצאה מהדקירה המתלונן התמוטט והובהל לבית החולים ללא סימני חיים כשהוא מונשם ומקבל טיפול מציל חיים, בהמשך בוצע בו ניתוח חירום, הוא קיבל מנות דם רבות והועבר לטיפול נמרץ כשהוא מורדם ומונשם מספר ימים עד אשר הועבר למחלקה אחרת.

12. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה נתתי משקל לתכנון ה"מקומי" שקדם לביצוע העבירה (הנאשם שלף סכין וחזר אל המתלונן); לשימוש שעשה הנאשם בנשק קר לצורך פתרון סכסוך; לנזק הפיזי שנגרם למתלונן כעולה מהמסמכים הרפואיים שהוגשו בעניינו; לנזק הנפשי ולמצער הרגשי שנגרם לקרבן עבירה אשר מותקף בצורה כה ברוטלית וקשה, נזק שהוא אך טבעי ומתבקש בסוג תקיפה שכזה; למיקום הדקירה - חזה שמאל, חדר שמאל של לבו של המתלונן; לנזק הקטלני שעלול היה להיגרם כתוצאה מתקיפת הנאשם; לכך שהנאשם בחר להסלים אירוע של דין ודברים עם המתלונן שכבר הסתיים; לסיבה הסתמית בגינה ביצע הנאשם את התקיפה ולעזיבת הנאשם את המקום מבלי לבחון את מצבו של המתלונן אחר ששלף את הסכין מגופו של המתלונן ואחר שזה התמוטט.

כאמור, הנאשם ביצע את החבלה בכוונה מחמירה תוך שימוש בסכין, שימוש שמעצים את פוטנציאל הנזק שעלול להיגרם. בעניין זה ראו ע"פ 1268/21 מדינת ישראל נ' אבו סמרה (פורסם בנבו, 15.7.2021), פסקה 3:

"...ההצטיידות והשימוש בסכין הם "מכפיל כח" שמציב את העבירות שביצעו המשיבים ברף הגבוה של מעשה האלימות. בית משפט זה נדרש פעמים רבות להיקפה ולנזקה של תופעת ה'סכינאות', הטומנת בחובה פוטנציאל לנזק רב, ומצדיקה נקיטה בענישה מחמירה ומרתיעה".

לצד זאת נתתי משקל לכך שהנאשם לא תכנן התקיפה מבעוד מועד ולא הגיע למקום מלכתחילה כדי לתקוף את המתלונן, לכך שהתקיפה כללה דקירה אחת ולכך שהנאשם לא המשיך בתקיפתו מעבר לאותה דקירה. כן נתתי משקל מסוים לכך שבשלב מסוים לפני הדקירה המתלונן, שהיה בגילופין, הניף בקבוק.

לא מצאתי לקבל את טענת ב"כ הנאשם על אודות כך שהנאשם עצמו היה תחת השפעת אלכוהול בעת האירוע. נסיבה זו לא מוזכרת בכתב האישום. בכתב האישום צוין שהנאשם קנה ארבע בירות אך אין אזכור לכך שהוא עצמו היה תחת השפעה של אלכוהול.

לצד זאת, סבורני כי אכן צודק ב"כ הנאשם כי בהעדר תסקיר נפגע עבירה (והמאשימה שביקשה בעת הצגת ההסדר לשמור לעצמה הזכות להגיש תסקיר שכזה לא עשתה כן משיקוליה היא) או ראיות אחרות באשר למצבו הרפואי העדכני והנוכחי של המתלונן (התעודות הרפואיות של המתלונן שהוגשו הן מזמן האירוע, לפני קרוב לשנה וחצי), אזי שנותר ספק באשר למצבו הרפואי העדכני של המתלונן, ומספק זה צריך ליהנות הנאשם.

בהקשר זה יצוין כי ממכתב השחרור מיום 06.06.2023 שהוגש כחלק מהמסמכים הרפואיים של המתלונן (ת/ב) עולה ש"היום מרגיש טוב ללא תלונות. אוכל שותה מסתובב, בטן רכה ללא רגשיה. פצע במראה תקין. משתחרר הביתה עם המלצות... בהמשך מעקב רופא מטפל. המשך לקיחת תרופות קבועות... הורדת סיכות בעוד שבוע בקופת חולים".

הגם שכך, סבורני כי הנחה זו לא צריכה להשליך באופן מהותי על העונש שיש להטיל על הנאשם. זאת משהודאת הנאשם בכתב האישום כורכת עמה הודאה שהמתלונן נפגע קשה ביותר כתוצאה מתקיפתו ולמעשה חייו של המתלונן היו תלויים על בלימה. כזכור כתוצאה מתקיפת הנאשם המתלונן הובא לבית החולים ללא סימני חיים והוא היה מונשם, זאת לאחר שהתברר כי הדקירה חדרה לחדר שמאל בלבו, כשגם בהמשך, עת הועבר לטיפול נמרץ, הוא נותר מורדם ומונשם.

הוזה אומר, אין מחלוקת שהנאשם גרם בפועל לפגיעה קשה ביותר למתלונן, כזו שסיכנה ממש את חייו. עוד אציין, כי בהתאם להגדרות העבירה שבה הורשע הנאשם, "חבלה בכוונה מחמירה", כשעסקין בחבלה חמורה (כפי שיוחס לנאשם בעובדה 10 לכתב האישום), אין דרישה לגרימת חבלה תמידית, ודי להתגבשות העבירה ב"חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים" (סעיף 34כד לחוק העונשין), והעונש הקבוע לצדה של העבירה הוא זהה, בין אם נותרה לנפגע פגיעה ובין אם לאו, וזאת גם במקרה שמלכתחילה יוחס לנאשם "אך" ניסיון לפגיעה שכזו (סעיף 329א(2) לחוק העונשין).

זאת, משום שעבירת החבלה בכוונה מחמירה מתאפיינת בחומרת המחשבה הפלילית שבבסיסה - כוונה מחמירה להטיל מום או נכות וכיוצ"ב, המלמדת בתורה על מידת אשם גבוהה במיוחד.

לסיכום עניין זה אומר שתוצאת התקיפה היא נתון בעל משקל בענישה, ואולם בעבירה שבה הורשע הנאשם משקל של ממש ניתן למידת האשם הגבוהה שנלווה למעשה, כך שתיתכן ענישה מחמירה גם במקרים שבהם לא נותרה פגיעה או מום או נכות לנפגע.

עוד אבהיר, כי לו היה מוכח שלמתלונן נותרה פגיעה או נכות תמידית וכיוצ"ב, אזי שהעונש שהיה מוטל על הנאשם היה חמור עוד יותר מזה שעליו הוחלט.

13. מנעד הענישה בעבירת החבלה בכוונה מחמירה הוא רחב. הענישה תלויה בנסיבות ה"עושה" לרבות גילו, עברו הפלילי ובשאלה האם הוא שולב בהליך שיקומי ומידת הצלחתו של הליך זה אך בעיקר תלויה היא בנסיבות ה"מעשה" לרבות אופי האלימות, משכה, תוצאותיה, הסיבה בגינה הופעלה האלימות, האם נעשה שימוש בנשק קר או חם וכיוצ"ב בנסיבות המשפיעות על מידת העונש.

באופן כללי המגמה בעבירה דנן, וודאי כשזו נעברת תוך שימוש בכלי נשק שמוביל לתוצאות קשות, היא של החמרה. על מגמה זו ראו ע"פ 687/22 טלוי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 19.5.2022) (להלן: "עניין טלוי"), פסקה 12:

"העבירה שבה עסקין - גרימת חבלה בכוונה מחמירה - גוררת אחריה עונש מירבי של עשרים שנות מאסר. כך קבע המחוקק ומילותיו אינן בגדר מילים ריקות. כפי שכבר הזדמן לי להעיר, עונש מירבי הקבוע בחוק "איננו בא לסמן רק את גבולה העליון של סמכות הענישה הנתונה בידי בתי המשפט. מדובר בעמדתו הערכית של המחוקק ביחס לחומרת העבירה, ועלינו לקיים את דברו. בבואו לגזור את עונשו של נאשם בגדרו של סימן א'1 לחוק העונשין, על בית המשפט לצאת אפוא מתוך הנחה כי העונש המירבי הוא העונש שיש להטילו בנסיבות חמורות ביותר; כי בנסיבות בעלות חומרה בינונית מן הראוי, ככלל, להטיל על הנאשם את מחצית העונש המירבי; וכי בנסיבות מקלות מן הדין הוא שעונשו של הנאשם יוקל בהתאם" (ראו: ע"פ 3124/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 והאסמכתאות שם [פורסם בנבו] (14.8.2019); ראו גם: ע"פ 4344/18 גאבר נ' מדינת ישראל, פסקה 4 והאסמכתאות שם [פורסם בנבו] (16.8.2019); ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון, פסקה 8 [פורסם בנבו] (14.2.2021); ע"פ 3223/21 מדינת ישראל נ' שפק, פסקה 16 [פורסם בנבו] (2.3.2022)).

להלן תוצג סקירה של פסיקה במקרים דומים. ברי כי בין נסיבות ה"עושה" ו"המעשה" באותם מקרים לנסיבות ה"עושה" ו"המעשה" בענייננו ישנם הבדלים, ולכך יינתן המשקל המתאים.
בע"פ 5307/17 חלאג' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.7.2018) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם בעל עבר פלילי מכביד, שהורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, החזקת סכין, איומים ושיבוש מהלכי משפט והותיר על כנו עונש של 12 שנות מאסר הכולל הפעלת מאסר מותנה בן 6 חודשים במצטבר. במקרה חמור זה הגיע הנאשם אל בית הורי המתלוננת לה היה נשוי לאחר שזו הודיעה לו שהיא מתכוונת להתגרש ממנו ובעודה ישנה חתך אותה בחתכים בפניה ובראשה וחתך חלק מאוזנה באמצעות סכין.
בתפ"ח (מחוז-ב"ש) 12724-11-19 מדינת ישראל נ' ג'בארין (פורסם בנבו, 29.11.2021) גזר בית המשפט על נאשם שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה עונש של 9.5 שנות מאסר. במקרה זה התנפל הנאשם על המתלונן שותפו לדירה עם סכין חדה כשזה שכב על מיטתו ודקר אותו 3 דקירות בחלק העליון של חזהו משמאל והמשיך לדקור אותו גם כשהמתלונן החל להתגונן ולהדוף את דקירות הנאשם באמצעות ידיו ופצע אותו בשורש כף ידו, בזרועו ובכתפו ספר פעמים.

בע"פ 5262/21 אבו סבילה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 16.5.2022) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם בעל עבר פלילי מכביד שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והותיר על כנו עונש של 9 שנות מאסר הכולל הפעלת מאסר מותנה בן 8 חודשים שהיה תלוי ועומד כנגדו מתוכם 6 חודשים לריצוי במצטבר. במקרה זה התנפל הנאשם על המתלונן ודקר אותו מספר פעמים בגבו, בכף ידו, קטע את אצבע הקמיצה שלו, אשר חלק ממנה נפל לארץ. משהמתלונן התכופף להרימה, המערער דקרו פעם נוספת בגבו העליון עד אשר נפל ארצה. אז ובעוד המתלונן שרוע על הקרקע, המערער המשיך ודקרו מספר פעמים נוספות באזור חזהו, עד אשר עזב את המקום. כתוצאה מכך סבל המתלונן מדימום מאסיבי, חתכים בצוואר, בגב העליון ובבית החזה, דימום עורקי שטחי בבית החזה ושבר פתוח של אצבע 4 ביד שמאל. המתלונן עבר ניתוח במהלכו חובר חלק האצבע שנקטע, בוצע קיבוע שברים מרוסקים באצבעו, וכף ידו גובסה. הוא אושפז בחדר טיפול נמרץ כשהוא מורדם ומונשם. בית המשפט העליון ציין כי התוצאה העונשית אינה מקפחת את הנאשם אלא עושה עמו חסד.

בע"פ 3834/20 קלפון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.7.2021) דחה בית המשפט העליון ערעור על הכרעת הדין ועל חומרת העונש של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והותיר על כנו עונש של 8.5 שנות מאסר והפעלה במצטבר של מאסר על תנאי בן 12 חודשים. במקרה זה ירה הנאשם חץ צלצל מתוך רובה דיג טעון בפניו של המתלונן ממרחק קצר וגרם לו חתכים בלשון, בשפה ובחיניים, פגיעה בעמוד השדרה צווארי ושברים במספר שיניים.
בע"פ 1651/12 בן יטח נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 4.7.2013) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם בעל עבר פלילי שהורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, החזקת סכין ואיומים והותיר על כנו עונש של 7.5 שנות מאסר שכלל הפעלה של חצי שנת מאסר על תנאי במצטבר. במקרה זה דקר הנאשם את המתלונן בבטנו ובבית החזה במהלך ויכוח בכניסה למועדון.

בע"פ 10580/08 אמר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 2.2.2010) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והותיר על כנו עונש של 7 שנות מאסר. במקרה זה דקר הנאשם את המתלונן בסכין במהלך קטטה ופצע אותו קשה באופן שגרם לו לאיבוד הכרה והצריך ניתוח דחוף;

בע"פ 1268/21 מדינת ישראל נ' אבו סמרה (פורסם בנבו, 15.7.2021) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המאשימה על קולת העונש שהושת על הנאשמים, אחים תאומים, בעלי עבר פלילי, שהורשעו בעבירה חבלה בכוונה מחמירה והמיר את עונשם ל-72 חודשי מאסר הכולל הפעלה של מאסר מותנה בן 6 חודשים במצטבר חלף עונש של 57 חודשי מאסר הכולל הפעלה של המאסר המותנה חלקו בחופף וחלקו במצטבר. במקרה זה יצאו הנאשמים מרכב כשהם רעולי פנים ומחזיקים בסכין ובאלה, ניגשו לאטליז שבו שהה המתלונן, דקרו אותו ברגלו, היכו אותו באלה בראשו מספר פעמים עד שהאלה נשברה, ולאחר מכן דקרו אותו מספר דקירות בצוואר, בחזה, בגב, ביד ובראש, עד שהלה התמוטט ונפל. לאחר מכן נמלטו השניים מהמקום. המתלונן הוחש לבית החולים כשהוא סובל מחבלה רב מערכתית, שכללה, בין היתר, חבלה חודרת בצוואר ודימום מסיבי ממנו, חבלה חודרת בבטן שמאל עליונה ובאמת שמאל. המתלונן נותח ואושפז בבית החולים למשך חמישה ימים.

עיינתי בפסיקה שצרפו הצדדים ומטבע הדברים זו תאמה לעמדה העונשית שהציג כל צד.

המאשימה צרפה פסיקה שהתייחסה למקרים שנסיבותיהם חמורות מנסיבות המקרה דנן. כך למשל צרפה את ע"פ 4401/13 אנוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 9.12.2015) בו דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם על הכרעת הדין במסגרתה הוא הורשע לאחר ניהול הליך הוכחות בעבירות של גרימת חבלה בכוונה מחמירה ושוד בנסיבות מחמירות והותיר על כנו עונש של 18 שנות מאסר. יצוין, כי הנאשם זוכה בדעת רוב מעבירת ניסיון רצח שיוחסה לו.

במקרה זה, שהוגדר על-ידי בית המשפט העליון כ"אירוע אשר החריד את הציבור בישראל" הנאשם, לאחר תכנון מוקדם וממושך, עקב אחר המתלוננת, עמה הסתכסך במקום עבודה בעבר, לאחר שזו סיימה את עבודתה באמצעות אופנוע וסמוך למעבר חציה זינק לעברה, תקף אותה בבעיטות ואגרופים, הניף סכין לעבר פניה וחתך את ידיה כשזו ניסתה להתגונן. משניסתה לקרוא לעזרה שיסף את פניה, לשונה ושפתיה ובהמשך דקר אותה שתי דקירות עמוקות בדופן הבטן ובגבה ולאחר מכן לקח את תיקה ועזב את המקום.

בענין טלוי דחה בית המשפט העליון את ערעורו של הנאשם וקיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש שהוטל על נאשם שהורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ושינוי זהות של רכב או חלק של רכב, והעמיד את עונשו על 15 שנות מאסר חלף 12 שנות מאסר שהטיל עליו בית המשפט המחוזי.

במקרה זה ירה הנאשם מאקדחו, מטווח קצר, בראשו של המתלונן על רקע חוב של 1,000 ₪ וגרם לו נזק מוחי מאסיבי כשהוא מאושפז במוסד רפואי בהיותו מונשם וחסר הכרה - במצב של "צמח".

בית המשפט העליון הבהיר כי לא מיצה הדין עם הנאשם, אך בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם ולנוכח כדרכה של ערכאת הערעור שאינה נוהגת לעשות כן.

ב"כ הנאשם הפנה בין היתר לע"פ 2988/14 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו, 26.1.2015) בו קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של המדינה בעניינו של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והמיר את עונשו ל-6 שנות מאסר חלף 4 שנות מאסר שהטיל עליו בית המשפט המחוזי. במקרה זה, אגב קטטה בין שתי משפחות, דקר הנאשם את המתלונן בבטנו באמצעות סכין גדולה, באופן שגרם לפגיעות קשות באיברים פנימיים ודימום מסיבי בחלל הבטן. המתלונן הובהל לבית החולים שם בוצעו בו פתיחת חזה, עיסוי לב פתוח ופתיחת בטן לצורך ניתוח וטיפול בדימום ובחבלות. בנוסף למתלונן נותרו פגיעות קבועות שונות אשר מצריכות עזרה צמודה. מן הצד השני בית המשפט נתן משקל, בין היתר, להמלצה הטיפולית של שירות המבחן ולהסכם הסולחה שנערך, נתונים שלא מתקיימים בעניינו.

בית המשפט העליון מצא כאמור להחמיר בעונשו של הנאשם, והגם שכך הוסיף והבהיר כי לא החמיר עוד יותר בעונש אך בשל הכלל הנקוט ולפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין.

לע"פ 2056/15 רוז'ניקוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.11.2016) בו דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והותיר על כנו עונש של 54 חודשי מאסר. במקרה זה דקר הנאשם את המתלונן בחזהו מאחור לאחר ויכוח קולני שהתגלע ביניהם. כתוצאה מכך המתלונן איבד את הכרתו ופונה לבית החולים כשהוא במצב קריטי, הובהל לניתוח לאחר שנמצא כי הוא סובל מקרע בסרעפת ובכבד, אושפז לצורך השגחה וכתוצאה מהניתוח נותרה צלקת ארוכה על בטנו. לצד זאת ולהבדיל מעניינו, צוין בעובדות כתב האישום המתוקן כי בשלב מסוים המערער ניסה לסייע כדי לעצור את הדימום של אותו מתלונן. בעניינו כזכור הנאשם נמלט מן המקום ולא סייע באיזשהו אופן למתלונן. בנוסף, באותו מקרה המתלונן הגיע אל מקום העבודה של הנאשם, יחד עם אחר, ואלה הטרידו את הנאשם פעם אחר פעם במקום עבודתו, טרם זה עבר את העבירה. כן ראוי לציין כי העונש שהוטל בבית המשפט המחוזי ניתן במסגרת "הסדר טוו"ח" אליו הגיעו הצדדים ואשר במסגרתו הגבילה המאשימה עצמה בטיעוניה לעונש של 60 חודשי מאסר.

לת"פ (מחוזי-ב"ש) 46721-01-21 מדינת ישראל נ' אבו רקייק (פורסם בנבו, 18.9.2022) בו גזר מותב זה על נאשם שהורשע, לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה והחזקת סכין שלא כדין עונש של 6 שנות מאסר. במקרה זה דקר הנאשם את המתלונן בסכין מספר רב של פעמים בפלג גופו העליון ובגבו ובהמשך, תוך כדי תנועה, הוסיף מספר דקירות, כשאחר מנסה להפריד ביניהם, והכל על רקע וויכוח שסיבותיו אינן ידועות. במקרה זה הנאשם היה בגיר-צעיר שלו היו נסיבות אישיות-משפחתיות מורכבות וחריגות. כן ניתן משקל מוגבל להסכם סולחה שהיה בין משפחות הנאשם והנפגע.

בגזר הדין הובהר כי "אלמלא נסיבותיו האישיות - משפחתיות החריגות של הנאשם... שלהן זיקה מסוימת לאירוע... גילו הצעיר ועברו הפלילי הדל, עונשו של הנאשם היה צפוי להיות חמור באופן ממשי מזה שבסופו של יום החלטתי להטיל עליו"

(יצוין, כי ערעור שהגיש הנאשם נדחה - ע"פ 7317/22 עבדאלה אבו רקייק נ' מדינת ישראל).

14. לא מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם שקבעתי, ובתוך המתחם נתתי משקל להודאת הנאשם ולחיסכון בזמן שיפוטי, לאחריות ולחרטה שהביע, למצבו הרפואי, לפגיעה בחירות שחווה עד כה ולנזק שעונש המאסר יגרום לו ולמשפחתו.

אציין כי נתתי דעתי גם לעברו הפלילי של הנאשם הכולל מספר הרשעות בעבירות שונות, ואולם עבר זה התיישן זה מכבר, ומכאן שלא הייתה לו השלכה של ממש על קביעת העונש.

באשר למצבו הרפואי של הנאשם, אציין כי כאמור זה מאובחן, בין היתר, כחולה במחלת הסכיזופרניה. מצב נפשי זה אינו פוטר הנאשם מאחריותו למעשיו, ואף אינו מביאו לקרבה לפטור שכזה, ואולם סבורני שיש לו השלכה גם על מידת האשם של הנאשם, וזאת כחלק מנסיבותיו האישיות (ראו סעיף 40א(8) לחוק העונשין) וגם על מידת הפגיעה של העונש בנאשם (ראו סעיף 40א(1) לחוק העונשין).

לעניין השלכת מצב נפשי קשה של נאשם (שלא נמצא במצב של סייג או קרבה לסייג) על מידת האשם וכפועל יוצא על מידת העונש שיש להטיל עליו, ראו למשל ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 06.01.2015), פסקה 11. אמנם באותו מקרה הדברים התייחסו לעבירת אלימות אחרת, של הצתה, אך הם יפים גם לענייננו. מן הצד השני, יש לתת לשיקולי ההרתעה בענייננו משקל של ממש. באשר להרתעת הנאשם, אזי שמעשיו הקשים מלמדים על הצורך להרתיעו. בנוסף, יש לזכור שהנאשם, באמצעות בא כוחו, לא מצא להסתייע בשירות המבחן כפי שהוצע לו, מה שמלמד שלא נעשה מצדו כל ניסיון לבחון תחילתו של הליך שיקומי, מה שכשלעצמו מגביר הצורך בהרתעתו.

אף שיקול הרתעת הרבים יפה לענייננו בשים לב לצורך להתמודד עם תופעת השימוש בסכינים לצורך פתרון סכסוכים. בעניין זה ראו, בין היתר ע"פ 2597/08 יוזינסקי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 26.02.2009) "למרבה הדאבה התנהגות מסוג זה שוב אינה מאפיינת יחידים, ורבים מאלה המסתובבים בתוכנו, וביניהם בני נוער לא מעטים, נושאים עמם כלי משחית, בהם הם אינם מהססים לעשות שימוש כדי 'ליישב' מחלוקות וסכסוכים פעוטים וחסרי ערך. את מכירה של התנהגות מופקרת זו, שילמו רבים בחייהם, ורבים אחרים נושאים את צלקותיה על גופם. כדי להילחם בנגע זה, קבעה ההלכה הפסוקה כי יש להחמיר בענישה".

15. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי המעצר.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון או עבירה של החזקת סכין.

ג. פיצוי למתלונן בסך 25,000 ₪. הפיצוי ישולם בתוך שנה מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח תשרי תשפ"ה, 30 אוקטובר 2024, במעמד הצדדים.